

Шочмо эл, порылык да чын верч!

12-шо (3556) №,
2022 ий 25 март,
кугарня.

Будь готов /

Имде лий

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

0+

Ньоталан — «Изи театр»

Снимкыште: спектакль годым.

27 март —
Театрын тўням-
бал кечыже.

Х.АЛЕКСАНДРОВАН да Интернет гыч налме фото-влак.

Тиде пайремым тўн шо-тышто театр пашаен-влак пайремлат. Республикысе курчак театрыште нунылан веле огыл, йоча-шамычланат кажне спектакльже — пайрем. Тушто 1-4 ияш икшыве-шамычлан шукерте огыл бэби-театр почылтын. Теве Йошкар-Оласе 5-ше номеран «Хрусталик» йочасадыш коштшо кум ияш Ясмينا Куприянова театрышке икымше гана толын. «Театр на ладошке. Весна» спектакль, артист-влак Анжела Тихонова ден Евгений Лежнинын устан модмышт ўдырлан моткок келшен. Спектакль деч вара эсогыл нунылан почеламутым каласкален, мотор сумкажым, модышыжым ончыктен (2-шо кўшыл снимкыште). Тугеже бэби-театр изи икшыве-влакым шке векеже савырен кертын. Тиде «изи театрын» шкешотан сенгымашыже.

Умбакеже 3-шо лаштыкыште лудса.

«ИНИГМА» эн пүсө ушан

Юл кундем федерал округысо тунемше-влакын ушакылым тергыше олимпиадыштын регионисо йыжынже радамыште 17 мартыште Марий кугыжаныш университетисе Сергей Карякинын шахмат школыштыжо «Мо? Кушто? Кунам?» модыш эртаралтын. Тагасымашке республикысе олала да районла гыч латиндеш команде ушнен. Ёдыр-рвезе-влак кўчык жапыште 30 йодышлан вашмутым пуэныт. Йошкар-Оласе 11-ше

номеран лицейын «ИнИГМА» командыже сёгышыш лектын. Медведево район Руэм посёлкысо Шуко профилян лицей-интернатын «Импери́я седьмого измерения» командыже 2-шо лийын, Йошкар-Оласе 7-ше номеран школын «Поиск юных» командыже – 3-шо. «ИнИГМа» команде (**снимкыште**) 28-30 апрельыште Пермь олаште эртаралтше финалыште Марий Элын чапшым аралаш тўналеш.

Х.АЛЕКСАНДРОВА ямдылен.

Марий мландым моктенит

Олык Ипайын шочмыжлан 110 ий темме лўмеш «Мыйын марий мландем» почеламутым сылнын лудмо республикысе конкурс онлайн эртаралтын. Тушко У Торъял район Тошто Торъял школын тунемшыже-влак

Катя Мамаева (**снимкыште**) ден Александра Торощина ушненыт. Катя сёгышыш лектын. Уста ёдырым конкурслан туныктышо И.В.Шабалина ямдылен.

Уверым школын сайтше гыч налме. Фото – школ архив гыч.

Увер «Пушкин карте»

программыш Марий Элысе кум книгагудо ушнен. Тиде С.Г.Чавайн *лўмеш Национальный, Козьмодемьянск оласе, У Торъял посёлкысо рўддō библиотеке-влак*. Ынде Марий Элысе 58 тўнежыш тиде карте дене пураш лиеш.

Историйым шергалына

1111 ий 27 мартыште Владимир Мономахын вуйлатыме руш дружине Сальнице энер воктене половецкий войскам кырен шалатен. Тўылеч вара половчан-влак Русьыш керылт пурымым чарненыт.

1814 ий 31 мартыште Александр I вуйлатыме руш войска Парижым сёнен налын. Тўылеч вара Наполеон Францийым вуйлатыме деч коранын.

Российысе увер

Ёдыр-рвезе-влак, «**Географический диктант**» всероссийский конкурслан ик йодышым шоныза да **15 июнь марте** колтыза. Сёгышылан турист семын коштын савырнаш йон пуалтеш. Тўрыс увер – **vsekonkursy.ru** сайтыште.

7-35 ияш йоча да самырык-влак «**Наша история**» всероссийский конкурсш ушнен кертыт. Келшыше тагасым ойырен, йодмашым да пашам **3 апрель марте** колтыман. Тўрыс уверым **my-history.ru** сайтыште ончыман.

Школышто тунемше-влаклан «**Эко-Арте́к**» всероссийский конкурс эртаралтеш. Кум тагас гыч иктыжым ойырен, экологий проектым возыман. Йодмашым да пашам **eco@artek.org** адрес дене электрон почтыш **20 июнь марте** колтыман.

Марий Элысе увер

«**Марий йылмын эпигтетше-влак**» мутерым Л.Абукаева, А.Чемышев, А.Митрускова ямдыленыт да савыктен луктыныт. Мутерын электрон версийжым **fu-lab.ru** сайтыште «Словари» ужашыште муаш лиеш.

16 ияш да кугурак ийготан ег-влакым «**Ший мундыра**» регион-влак кокласе онлайн-конкурсш ушнаш ўжыт. Йўлам, куштымашым, модышым ончыктыман, мурым мурман да видеом **maricentr_konkurs@mail.ru** адрес дене электрон почтыш **1 апрель марте** колтыман.

Кумылан-влак «**Ме шарнена, ме кугешнена**» республикысе усталык конкурс-акцийыш ушнен кертыт. Йодмашым **1 гыч 15 апрель марте** **konkurs@metr12.ru** адрес дене электрон почтыш колтыман.

Тўналтышыже — 1-ше лаштыкыште.

Ньогалан – «Изи театр»

Бэби-театр тыланда эше палыдыме, очыни. «Baby» шомакым марий йылмыш кусараш гын, ньога манме лиеш.

1-4 ияш ўдыр-рвезе-влакклан келшыше театр нерген икымше гана колмеке, шукин őrыт.

Ньога-шамыч спектакльым умылат, огыт лўд мо? Нине йодышлам рашемдаш манын, мыят «Театр на ладошке. Весна» спектакльым ончаш мийышым.

Ўдыр-рвезе-влакклан келшыше пўлемым «ош зал» манаш лиеш. Тушко йолчиемым кудадын пурыман але алмашташлан пелен кондыман. Кажне йочан шке верже уло, тыглай огыл –

Тиде проект «Икымше театр» маналтеш. Тудын авторжо-влак – уста сўретче да режиссёр Ольга ден Юрий Устюговмыт.

пушкыдо изи кўпчык. Пеленышт тенгылыште авашт шинчат. Йоча-влак, спектакльылан се герой-шамычын каласы-

мекышт, кўлеш годым куржталыштын, нушкын, тўрлў чия дене сўретлен кертыт.

«Театр на ладошке. Весна» спектакль лач нунын ийготыштан да кызытсе пагытлан келшыше. Тыште пўртўсын помыжалтмыже, ийсўс ден вўд пырчын «йонгалтмышт», кайык-влакын мурымышт – икманаш, шошо нерген ойлалтеш. Икшыве-шамыч изи онгыр, глюкофон полшымо дене нине йўк-влакым шкештат лукташ тыршат. Артист, ача-ава-влак дене пырля

шўршудо гыч фейерверкым ыштат, тудым корзингаш погат, вара тушеч вареньым шолтат. Нунын шинчаончылнышт шочшо кайыкигылан чонештылаш полшат. Парняшкышт изи «кайыкым шынден», шкештат шулдырагыт.

– *Бэби-театрын тїн шонымашыже йоча-влакым модыкташ веле огыл, моторлыкым ужаш, сылне семым колышташ, театрыште шкем кучаш туньыкташ. Модмына годым южыжо ик верыште ынез шинче, тыгодым «Тыйын театр верет кушто?» манын чўчкыдын ойлена. Икмыняр жап гыч нуно тунем шуыт, палаш тїналыт,* – ойла театрын артисткыже Анжела Тихонова.

Х.АЛЕКСАНДРОВА.

Лўмгече вашеш

31 мартыште поэт, йоча писатель К.И.Чуковскийн шочмыжлан 140 ий темеш. Тидын вашеш Руэм книгагудышто тўрлў мероприятий эртаралтеш. Руэм школын тўналтыш класслаштыже

Увер

25-31 мартыште

Йошкар-Оласе книгагудылаште Йоча ден самырык-влакклан книга арня эртаралтеш. Лудшо-шамычлан тўрлў викторине, конкурс, сылнымут модыш, квест, мастер-класс, турнир лийыт.

тунемше-влак писательнын илыш да паша корнылажым презентаций гоч пален налыт. Викториныште ушакылыштым тергат, туштылан вашмутым кычалыт. «Муха-цокотуха» спектакльым шындаш полшат. Корней Ивановичын йомакше-влак почеш сўретлам сўретлат.

Т.И.КУДРЯЕВА,
книгагудо пашаен.
Медведево район.

Эн шерге

Морко посёлкысо Йоча да Рўдў книгагудылаште, 6-шо номеран Морко да Волжский район Пўтъял школлаште Леонтий ача дене Православный книган кечыже лўмеш вашлиймашла лийыныт. Тудо Православный книган тўн поянлыкше – Юмын шўлышыжў – нерген умылтарен. Чон арулык, илышыште поро мутын нимо деч шерге улмыж нерген ойлел.

И.САПАЕВ.

Волжский, Сотнур.

Йўлажым шарнена

Шўргыял школын «Рвезе тукум» йоча ушемже Всесоюзный пионер организацийлан 100 ий теммылан пўлеклалтше пайрем-влакым эртараш тўналын (снимкыште). Вожатый Е.В.Григорьева пионерийын шочмыж нерген каласкален. Школышто ончерым кельштарыме. Класс шагатымат тиде лўмгечылан пўлеклыме. Класс вуйлатыше-влак шуко онгай историйым каласкаленыт. Мыланем тимур паша нерген палдарыме келшен. Ме кызытат тиде пашам шуктена. Проектнаже «Дом без одиночества» маналтеш.

19 майыште 4-ше классыште тунемше-влакым пионер радамаш пургена. Нунын онешышт кум тўсан галстукым кылдена.

Морко район.

Дмитрий ЕГОРОВ.

Е.ГРИГОРЬЕВАН фотожо.

Пионерийын шочмыжлан 100 ий темме вашеш республикыште ятыр мероприятийым эртараш палемдыме. Тидын нерген Марий Эл Республикысе «Эр вий» йоча да самырык-влакын ушемыштым вуйлатыше М.М.МАЛАНОВА (снимкыште) дене вашлийын мутланышна:

– «Пионер организаций-влак ушем – Йоча организаций-влак федераций» йоча объединений-влакын тўнямбал ушемышт пионерын пашажым, поро йўлажым кызыт шуя. Тудо Россий да СНГ элла гыч 65 организацийым уша. Нунын коклаште – «Эр вий» ушем. Йоча организаций-влак самырык тукумым чын корныш виктараш полшат. Ёдыр-рвезе-влак проектым возен, тудым илышыш шындарен кертыт. Нунылан тўрлўмогырым виянаш йўн пуалтеш. Тўнжў, начар илыше, шонгыен-влаклан польш кидым шуялташ ямде улмышт куандара. Изиракым чаманен, кууракым пагален кушкыт.

– *Маргарита Михайловна, ожнысо пионер организаций деч кызытсе мо дене ойыртемалтеш, могай йўла аралат кодын?*

– 1990 ийыште «Артек» йоча лагерьыште X Всесоюзный пионер слёт эртаралтын. Тушто пионер организацийым алмаштыше вес ушемем ышташ пенгыдемдыме. Тылеч вара тўрлў ушемем чумыренит да тўрлў шўрын дене пашам ышташ тўна-

Пионер – чыла икшывылан пример

Пионер организацийым 1922 ийыште чумырымо. Эн ончыч тудо Спартакын, 1924 ий гыч В.И.Ленинын лўмыштым нумалын. Пионер отрядлаш пашазе да кресаньык-влакын йочаштым ушенит. Нуным ваш-ваш полшен, келшен илаш, тўшкан пашам ышташ, элым йўраш тунуктенит. Пионерыш пуртымо жап чоным вургыжтарыше, ушеш кодшо татлийын. «Пионер – чыла йочалан пример» кажне икшывын илыш девизшылан шотлалтын.

Изи ошкыл – кугу сенымаш

лыныт. Тўн шонымашышт тудак кодын: лишыл еглан полшаш, поро кумылым кечкўлан да кеч-кушто ончыкташ ямде лияш. Кушкаш, шуаралташ, илыш дене тўр ошкылаш.

– *Пайрем вашеш ятыр мероприятийым ямдыледа. Тўн шонымашда могай?*

– Эн ончыч пионер организаций нерген самырык тукумлан палдараш. Пионерийын поро йўлажым аралыше ветеран да кызытат ты сомылым виктарен шогышо-влаклан таушташ. Эн сай илыш-йўлам арален, уэш илышыш пўртылташ тыршаш, тудын кўлешлыкшым палемден кодаш.

– *Тугеже пионер жапым порын шарналташ кажнылан йўн лиеш?*

– Пионерийын шочмыжлан 100 ий теммылан пўлеклалтше Всероссийский акциялаш кумылан-влак кызытат ушнен кертыт. «Пионеры. Дорогами войны» всероссийский акция шукерте огыл тўналын. «Пионер – значит первый» онлайн-марафон майыште лиеш. Тений «Мыйын еш архивем» республикысе конкурс «Галстук мыйын ешыштем» темылан пўлеклалтын. Тушто «Еш тоштер» да «Муро семын мый кызыт шарнем...» танасла лийыт. Тидлан, пионер жапысе фото-влакым, документлам, серышлам чумырен, ончерым погыман. Архивысе фото-влакым, шарнымаш арверлам кучылтын, родо-тукум нерген палдарыман. Ты конкурсын ола-

се да районысо йыжынже апрельыште лиеш. Финалыш лекше еш-влак майыште танасаш тўналыт. «Классные встречи» конкурсыш республикысе чыла гаяк школушна. Тунемше-влак пионер организацийын ветеранжешамыч дене вашлийыт. «Пионерское детство» трейлер да буктрейлер конкурсым пионер-влак нерген ончымо кино, лудмо книга почеш эртарена. «100 костров детства» республикысе акцияш апрель-майыште ушнаш ўжына.

– *Пионер-влакын эн сай йўлаштан кеч-могай пайремым поро паша дене вашлиймаш шотлалтеш. Ты гана мо палемдалтын?*

– Мланде почылтмеке, Всесоюзный пионер организацийын 100 ияш лўмгечыжлан пўлеклалтше аллеийым шындаш лектына. Ольга Тихомирован чапкўж воктене верланыше скверым тўзаташ шонена. Тидлан оксам погыман. Садлан республик мучко паша акциям увертарыме. Мылам, олаште кушшо ўдырлан, Ольга Тихомирова дене кылдалтше кеч-могай мероприятий лишил. Лапшино ялын ўдыржў Йошкар-Оласе 2-шо номеран школышто тунемын, пионервожатый лийын. Кугу Ачамланде сарыште геройлыкым ончыктен. Ме тудым примереш шынден кушкына. Адакшым вес ийын Ольга Александровнан шочмыжлан 100 ий темеш.

– *Шонымашда волгыдо, ыштышаш пашада лектышан лийыт.*

Е.ИВАНОВА мутланен.

Тунеммаште полша

Медведево посёлкысо 3-шо номеран школын 3-шо классыштыже тунемше Дима РЫБАКОВ (снимкыште) – тале шахматист.

– Диман медаль ден кубокшы м верандылаш пörтыш-

Фотом еш архив гыч налме.

Диман
78 медаль
да 20 кубок-
шо уло.

тö верат ок сите, – шыргыжеп рвезын ачаже Владимир Геннадьевич. – *Ныл иашыже годым полкышто шогышо шахмат фигурым ужмеке ончыкташ йодын. Шахматист омыл гынат, фигурла дене кузе кошташ лиймым умьларенам да пырля модынна. Икмыняр жап гыч Дима мыйым сенлаш тўналын, модаш утларак кумылакын. Усталыкшы м вияндаш шонен, шахмат кружокыш колтенам. Туныктышо Наталья Анатольевна Дегтяревалан кугу таум ойлем.*

Изи рвезын тыршымыже арам лийын огыл. Озан, Челябинск, Кострома, Саратов, Нижний Новгород, Владимир да моло ола-ласе таңасымашлаште сенгышыш лектын. Удмурт Республикысе Де-

бёсы
се-
лаш-
те
эрта-
ралт-
ше
писе
шах-
мат
дене
Все-
рос-
сийский
ялысе
модмаште
11
ияш
марте
ийготан-
влак
коклаште
икымше
верыш
лектын.

**Ф
И
З
К
У
Л
Ь
Т
-
У
Р
А**

– *Шахмат дене модмаш шонаш тунукта. Тунеммаште полша. Математике дене 5-ше классан темлыме задачым, примерым нелылык деч посна шотлем. Умбакыжат шахмат дене кылым кучынем. Турнирлаште сенлаш шонем,* – оила Дима.

Е.ИВАНОВА.

Каныш кечын

Ялыштына кугу курык уло. Тушто йолташна-влак дене пырля мунчалтена. Кö издер дене толеш, кö волакым шўдырен конда. Каныме верна – курык. Тушто пеш весела.

**Стас ЯКОВЛЕВ,
Рома ФАЙЗУЛЛОВ.
Морко, Унчо.**

Игече леве. Лум огеш лум. Ял мучаште йоча-влакын юарлыме йўкышт торашке шергылтеш. Ече ўмбаке шогальым да нунын деке чымалтым. Лемде энер сер тайыл гыч шер теммешке мунчалтышым. Мөнгö но-йышо, но кумыл нөлтшö пörтыльым.

**Вероника РЕЧКИНА.
У Торъял школ.**

Кок йолташ перемениште вашлийын.

– *Айда шахмат дене модына, – темла иктыже.*

– *Айда.*

– *Тый могай тўсан фигурым ойырет?*

– *А могай уло?*

Татарстан Республикысе Иннополис олаште художественный гимнастике дене «Diva cup» турнир лийын. Моско, Озан, Ишимбай, Саратов олала гыч толшо ўдыр-влак коклаште мастарлыкым тергенам. Мыйым тренер Алия Тахировна Гайнудинова ямдылен. «Прекрасное далёко» муро почеш номерым ончыктенам (снимкыште) да кумшо верым налынам. Мыланем медальым, грамотым да мотор комбинезоным пöлекленит.

**Марина СТЕПАНОВА.
Волжский, Упшер.
Фотом еш архив гыч налме.**

Келшымаште – вий

Школыштына «Мы с вами» спорт таңасымаш эртаралтын. Тушко «Чемпионы» (капитан – Костя Александров) ден «Спортивная братва» (капитан – Максим Иванов) командевлак ушненыт. Таңасымаште канатым шупшынна, кужытышко тёрштылынна, «Переправа», «Армейский магазин» да моло конкурслаште вийнам тергенна. «Чемпион-влак» сенгышыш лектыныт. Туге гынат нигон кумылжо волен огыл. Тўнжö – ме икте-весылан энертенна, полшенна. Арам огыл калыкыште ойлат: «Келшымаште – вий».

Волжский, Пöтьял.

У кечым шочмо гыч огыл, эрдене эр зарядке гыч тўнал.

Калыкмут.

Ксения КОРНИЛОВА.

Сумкан монологшо

Но икана Колюш мыйын үмбакем шинче да курык гыч мунчалтен воыш. Тыге ик гана, вес гана ыштыш. Көргем чытырналте, тўжвал тўсем вашталте, күсенем кушкедлыш. Книга ден тетрадыше-влак кузе йөсла-нышт! Осал рвезе нунымат ыш чамане. Тетрадыш

Мыйым кажне тунемше пала: вет мый Портфель улам. Ондак кевытыште кеченем. Кызыт Колюш лўман рвезе дене илем. Колюш деке логалмем шарнем. Тудо пўтыркален ончыш, кажне пөлемым шымлыш, вара ача-аваж деч налын пуаш йодо. Школыш кошташ тўгалмеке, книгам, тетрадым, пеналым оптыш. Колюш школыш кая – мый вачыштыже, уро-кым ышта – мый воктеныже.

удыркалаш тўнале, урокым ыштым, книгам лудмым чарныш. Лач телефонышто жапым эртарам. Ме Колюш-лан умылтараш тыршышна гынат, кидым веле лупшале. Ик кечын тудын деч шылын каяш кутырен келшышна. Колюшын аваже тидым шекла-ныш да чарен шогалтыш, изиш вучалташ кўштыш. Эр-гыж дене арулыкым кучымо, сайын тунемме нерген мутла-

ныш. Тиддеч вара мый «нылы-тан» да «визытан» отмет-кым веле ужынам.

**Николай
АРТЕМЬЕВ.
Волжский,
Карай.**

Ур, Мераң да Рывыж

Басне

Мўшкыр Рывыжын шужен, Мом-гынат кочкаш шонен. Кож воктене Ур модеш, Рывыж сайынак ужеш. Тудо возо шыпак лап, Мийыш Ур дек лишкырак. Ур үмбаке вигак тўрштыш, Руалтен кучашак шоныш. «Урым «шолышташ»

пеш неле,

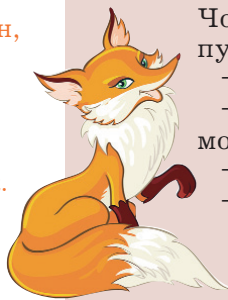
Меранлан пижаш

гын веле», –

Рывыж шонкален кая, Ваштареш Мераң мия. Поктыш тудым нойымеш, Пижын шинче капканеш. Кудалеш Мераң тораң, Рывыж шортын пўрдалеш. Кугырак улам шонен, Ойгым весылан конден, Шкаланет пайдам ит кычал, Ўчө толеш пўртылал.

Л.А.СОШИН.

Морко, Купсола.

Чоялан чоя лектеш

Икана чот шужышо Рывыж ялышке кудалеш. Аңыра чывым тыманмеш руалтен куча. Чон – каваште. Чодырашке куаныше шикшалтеш. Чодыра тўрысө пушентгыште шинчыше Киса тудым вашлиеш:

– Рывыж тос, тыгай куаныше кушко вашкет?

– Мый сонарзын чывыжым шолыштым. Ончо, могай коя. Витне, оза сайын пукша.

– Ой, молан тыгай осал пашам ыштенат?

– Вара мо лиеш?

– Осал паша сайыш ок шукто, тудо осалымак конда.

– А мый лўдмаш уке. Чоя улам, рожышто илем. Сонарзе кучен ок керт. Тудым садак ондалем.

Икмыяр жап гыч чодыра тўрыштө увер шарлыш: «Рывыж капканыш логалын». Арамлан огыл калык ойла: «Чоялан чоя лектеш».

Юлия ИВАНОВА, Марианна КУШАКОВА.

Морко, Коркатово.

тыгай күлеш, – сөрвален йодын Кужывылыш.

– Поро кече! Айда пырля ыштена.

Тыге нуно, Шоншын пўртшө воктене рожым муын, пушкыдо тўшакым ямдыленит. Мераң тушко илаш

гын, мый тендам кочкам.

Мераң ден Шоншо лўды-ныт да тунамак пашалан пижыныт. Рожышко кўйым оптеныт да лышташ дене леведыныт. Рывыж шуко шоныде малаш возын. Тупшылан пенгыдын чучын колтен. Ик могы-рышко возын, вес велышке савырнен – эшеат чот шурка-лен. Чытышыже ситен огыл, сырен да вес чодырашке кудалын. Почшо гына койын кодын. Тыге Мераң ден Шоншо чоя Рывыжым онда-ленит.

**Дима ЕМЕЛЬЯНОВ.
Татарстан, Агрыз, Буймо.**

Шоншо ден Кужывылыш

пурен. Кок йолташ икте-весылан польшкалаш тў-налын, ойго ден куаным пырля пайлен.

Вес кечын нунын дек Рывыж толын да чоян пелештен:

– Мыланемат тыгай рож күлеш. Ышташ огыда полшо

Илен улмаш Шоншо. Тудо кажне шыжым телылан лыш-ташым поген да пижашы-жым пушкыдемден. Мераң, Шоншын пўртшын кушто верланымыжым пален налмеке, ик кечын уналы-кеш толын.

– Салам! Тыгай мотор пижашым кузе ыш-тенат? Мыланемат

Уремышке ўжеш

Мардеж юалгын пуалеш,
А кече утыр шыргыжеш.
Ах, шокшо,
шокшо вет толеш,
Уремышке мемнам ўжеш.

Ал шошым чыланат вучат
Да шўлыш дене
лумым шулдарат.
Ош мундырам
шыман кучат,
«Тый шуло, мамык», –
муралтат.

А кайык-шамыч
угычын вашкат,
Ший йўкышт ден
куандарат.

«Ме толна»
манын пуйто муралтат.
Ал шошым те конденда,
товатат!

Аня ПРОХОРОВА.

1-ше номеран
Шернур школ.

Шошо ок вашке

Мый шошо толмым моткоч
вученам! Шошым кайык-
влак толыт. Уремыште кече
сылнын онча, ояр, марде-
жат пушенгым ок тарвате.
Лум эркин шула. Ончыч
тиде жапыште уремыште
вўд йоген эрта ыле, а тений
шошо талышнаш ок вашке.

Мый пеледышым моткоч
ужнем, садланак май тыл-
зым вучем. Умбакаже
кенеж шўм-чонем кум
тылзе куандараш тўналеш.

Софья ФЕДОРОВА.

У Торьял, Кузнеч.

Фотом еш
архив гыч
налме.

Тўня «илана»

Мый шошым йўратем. Кече шыргыжеш. Мемнам уремышке
ўжеш. Лум шула. Лакылаште вўд шинча. Вара вўдшор тар-
вана. Кагаз гыч ыштыме пушым колтыл модаш лиеш.
Ялышкына шемгорак, шырчык-влак толыт. Пўртўс помы-
жалтеш, да тўня «илана». Чыла тидым сўретыштем ончык-
таш тыршенам.

Костя ШЕХУРДИН.

Шернур, Кукнур.

Йомак келшен

Морко посёлкышко Йошкар-Ола
гыч кеч-могай театр мастарлык-
шым ончыкташ толеш гын, ме
тушко тўшкан тарванена. Шукерте
огыл Марий самырык театр
«Гадкий Утёнок» спектакльым кон-
ден. Мыланна спектакль пеш кел-
шен. Молаң, шонеда? Эң ондак,
тиде йомак. Весе – артист-шамыч
пеш мастарын модыт. Тау нунылан.

Надя РАССАНОВА.

Морко, Коркатово.

Шинчымашет терге!

- ➔ Театрын тўнямбал кечы-
жым кунам пайремлаш тў-
налыныт?
- ➔ Йошкар-Олаште тиде ке-
че вашеш могай фестиваль
эртаралтеш?
- ➔ Марий Элыште мыңяр
профессиональный театр
уло?
- ➔ Национальный театраль-
ный премий кўн лўмжым
нумалеш?

Синквейн

Апельсин
Нарынче, йыргешке.
Кия, пўрдеш, шыргыжеш.
Шокшо эл гыч кондымо.

Фрукт.

Алина СУББОТИНА.

2-шо номеран

Морко школ.

31 март – Апельсин ден лимонин кечышт.

Тыге апельсиным куштылгын да писын
эрыкташ лиеш.

«Ямде лий» газет
Тўн редактор
Л.Н.ГРИГОРЬЕВА.
Индекс: П4696.
Тираж 1550 экз. Заказ
Формат – А-4-8.

https://vk.com/yamde_lii
<https://ok.ru/yamdelii>
E-mail: yamde_lii@mari-el.ru
(документ кагазлан),
yamde_lii@mail.ru
(автор-влаклан)
Сайтын адресше: yamdelii.rf

УЧРЕДИТЕЛЬ-ВЛАК: Ма-
рий Эл Республикысе
культура, печать да калык-
влакын пашашт шотышто
министерстве, «Кугарня»
газет» кугыжаныш унитар-
ный казна предприятий.

Газетым редакцийыште по-
гымо да верстатлыме, «Марий Эл Республикысе
Правительствын типографийже» ООО-што ямде оригинал-
макет гыч савыктыме. Типографийын адресше: 424000,
Йошкар-Ола, Комсомольский урем, 112.

Газетым Кыл, информационный тех-
нологий да массовый коммуникаций
сферым эскериме шотышто федераль-
ный службын Юл кундем федеральный
округысо управленийыштыже регис-
трироватлыме.
Номер – ПИ № ТУ52-01335,
2021 ий 29 сентябрьыште пуымо.

0+

Печатьыш пуымо жап –
14-00,
фактически – 13-00

Авторын да редакцийын шоныма-
шышт тўрлў лийын кертыт. Серыш-
влак мўнгеш огыт колталт.
Ак – кутырен келшыме почеш.

Редакцийын да издательнын адресше:
424006, Йошкар-Ола, СССР Вооружённый
Вийын 70-ше идалькше урем, 20-шо пўрт.
Тел. 8(8362) 45-22-82(факс)

У конкурс

Модель улам

Фотом
24 июнь
марте кол-
таш лиеш.

Снимкыште: Рома
РАТМАНОВ (Йошкар-Ола).

Ўдыр-рвезе-влак, те сылне пүртүс лонгаште, йочасадысе, школысо, еш пайремлаште поснак моторын войзалташ йөратеда. Ала ончыкылык модель улыда?! Эн сылне вургемдам чиен, модельла шогалын, сниматлалта да фотографийдам https://vk.com/yamde_lii түшкашке сообщений дене колтыза. Паша-влакым газетеш да группеш верандена. Эн шуко лайкым погышо фотон озаже сенгышыш лектеш. Түткө лийза! Йүкышö «Ямде лий» — марла йоча газет» түшкан подписчикше лийшаш.

Ешартыш лайкым кузе погаш?

400 лайк: 2022 ийын кокымшо пелийжылан «Ямде лий» газетлан почто гоч подпискым ышташ да квитанцийжым але тудын копияжым редакцийышке колташ.

200 лайк: электрон подпискым ышташ. 89027382237 номер дене Сбербанкыш оксам колташ але тиде номерышке 150 тенгем пышташ. Электрон почтыдан адресшым возен колташ ида мондо. Редакций гоч подпискым ыштышат тынар лайкым налеш.

Сенгышым
чапле
пöлек
вуча.

Шошым чонгештен толшо кайык-влакым лүмышт дене ушыза. Могай кайык эн ончык толеш, а могай эн вараш!

Турий

Казыля

Лого

Йүштыгайык

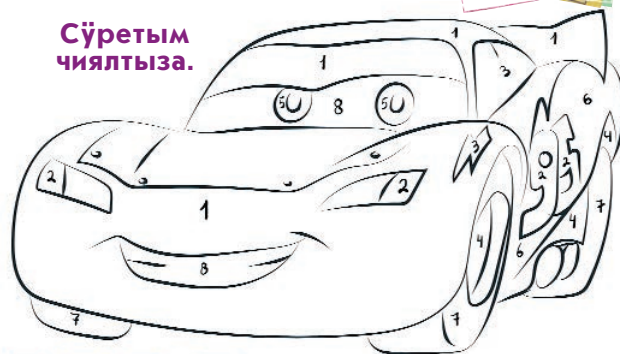

Олагайык

Шүшпык

Сүретым чиялтыза.

1	2	3	4
5	6	7	8

Шотлыза:

7	6	3	0	3
+3	+4	+0	+7	+8
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Радамыште уто арверым муза. Молан уто, умылтарыза.

Викторине

24 мартыште Олык Ипайын шочмыжлан 110 ий темын.

- ➔ Олык Ипай почеламутым кунам да кушто возаш тўнгалын?
- ➔ Газетыште кунам савыкталтын?
- ➔ «Тисте» почеламутым могай лўм дене возен?
- ➔ «Комсомолын мурыжо» почеламутшо могай журналеш да кунам савыкталтын?
- ➔ 1928 ийыште Олык Ипай могай пашашке куснаш таранен?
- ➔ «Олык Ипай» шоя лўмым кө шонен луктын?

В.СМИРНОВ ямдылен.

Интернетысе сүрет-влакым кучылтмо.

Түшто-влак

Тўрволакыште кеча,
Кешырым ушештара.
А шошым кече ончалеш —
Вик шинчавўдым ўштылеш.

Мо эре кавашке кўза —
ик ганат мландыш ок воч?

Судоку

2								
			3	4				
				6	5	1	4	
8	1		9				6	
7				3				
	6							
	7			5				2
	9	4	1		2	3		
6								8